

The background is a solid light yellow. It is decorated with several abstract red line drawings. In the top left, a wavy line descends. In the top right, a double-lined arch is shown. On the left side, a long, curved line ends in a small circle with diagonal hatching. In the bottom left, there is a small wavy line and another double-lined arch. In the bottom right, a curved line with diagonal hatching extends from the edge, and another curved line ends in a small circle with diagonal hatching.

ETT FORMSTARKT NORRBOTTEN

‘Ett formstarkt Norrbotten’

Utställning på Norrbottens museum

6 oktober 2021 - 9 januari 2022

Curator ‘Ett formstarkt Norrbotten’ och projektledare - Sofia Öberg

Texter - Marianne Söderberg

Fotograf - Simon Eliasson (om ej annat namn anges)

Grafisk form - Moa Lundqvist, Formationen

Översättningar - Hero Tolk AB

Katalogtryck - Lule Grafiska, 2021

Arrangeras av projektet Formstark Norrbotten i samarbete med Norrbottens museum

Läs mer om projektet på formstarknorrboten.se och följ oss gärna på sociala medier (formstarknorrboten)

PROJEKTÄGARE

Project Owner

Resurscentrum
Norrbotten **KONST**

SAMARBETSPARTNER

OCH ARBETSGIVARE

Collaboration Partner and Employer

**.K.H.
.V.C.**
KONSTANTVERKSCENTRUM

SAMARBETSPARTNERS

Collaboration Partners

Svensk
Form
Norrbotten



Swedish Lapland
Visitors Board
REGIONAL TOURISM COORDINATION
OF SWEDEN'S ARCTIC DESTINATION



LÄNSHMSLÖJDSKONSULENTERNA
REGION NORRBOTTEN

FINANSIÄRER

Financiers

KULTURRÅDET

Sparbanken Nord



REGION
NORRBOTTEN



Längmanska
FÖRETAGSFONDEN

INNEHÅLL

HANNA ISAKSSON, RESURSCENTRUM FÖR KONST	4
SOFIA ÖBERG, PROJEKTLEDARE FORMSTARK NORRBOTTEN	5
JOHAN LIDBERG, PROCESSLEDARE	6
RICHARD WESTERBERG, SWEDISH LAPLAND VISITORS BOARD	7
TEAM 1 PIA SCHMALTZ, LINDA ISAKSSON, KALLAX GÅRDSBUTIK	8
TEAM 2 GUNNEL TJÄDER, KATARINA SPIK SKUM, LAPLAND GUESTHOUSE	14
TEAM 3 EVA HAGSTRÖM, HUUVA HIDEAWAY	20
TEAM 4 LISA WALLIN, CAPE WILD	26
TEAM 5 MOKK, JÖSSGÅRDEN	32
TEAM 6 LOTTA LAMPA, LENITA ANDERSSON, PENSIONATET	38
TEAM 7 IDA ISAK WESTERBERG, SILVERMUSEETS BUTIK	44
IN ENGLISH	50



EN FORM

Visst är det något speciellt när man får hålla i ett föremål som är gjort av någon annans hand. En unik produkt där varje del och detalj har finslipats av en dedikerad formgivare. Någon som kanske har legat sömnlös på nätterna för att hen har så många idéer. Som har skissat, förkastat sina förslag och sedan försökt igen. Som har testat olika material, former, prototyper och strukturer. Som självkritiskt har granskat sin skapelse tills hen en dag har kunnat säga; nu är jag klar, nu kan detta få möta någon annans öga och hand.

Om vi har kunskap och förståelse för den processen, för den kunskap som genererats genom utbildningar, kurser och år av träning och förfining. Om vi kan se det som ligger bakom slutresultatet, så kan vi också uppskatta det ting vi har framför oss på

ett djupare plan.

Vi vill därför med denna utställning visa på just hur en sådan resa kan se ut, från början till mål.

Vi ska vara stolta över den slöjd och det konsthantverk vi har i Norrbotten och vi ska visa upp det för våra besökare. Det är till stor del vad detta projekt har gått ut på. Att dela med oss av vår rikedom med andra, men också att lyfta det närproducerade och hållbara till fler inom Norrbotten. Vi hoppas att detta ska ge ringar på vattnet så att fler ser potentialen i att samverka med våra formgivare i norr. Det är glädjande att vår satsning Formstark Norrbotten har fått eko över hela Sverige och att vi kan sätta våra formutövare på en nationell karta, men det är lika viktigt att vi som bor och verkar här uppe i norr även har den kunskapen.

Hanna Isaksson

Verksamhetsledare,
Resurscentrum för Konst
Projektägare av Formstark Norrbotten



Projektet Formstark Norrbottens målsättning är och har varit att skapa nya förutsättningar att mötas och dra nytta av kompetenser inom två branschområden; besöksnäringen och professionella utövare inom konsthantverk, hantverk, slöjd och design. Med syftet att skapa nya typer av tjänster, ta fram lokalt producerade produkter och därmed generera attraktivare destinationer i Norrbotten och fler uppdrag till lokala utövare.

Större delen av Formstark Norrbotten har genomförts under pandemin tunga täcke och vi, som många andra, har fått justera och ställa om för att anpassa oss efter nya spelregler. Digitala träffar har möjliggjort att vi kunnat nå ut till många fler, både regionalt och nationellt, vilket bidragit till nya och förstärkta nätverk inom och mellan branscherna. Vi har genomfört digitala föreläsningar, semi-

nariedagar, nätverksträffar, och ett mentorskapsprogram. En utställning har producerats och en produktkatalog med utvald design och konsthantverk från formutövare i länet har lanserats.

I denna utställning visar vi resultatet utifrån vårt produktutvecklingsspår. Där har 7 team och 19 deltagare, med representanter från besöksnäringen och formgivare, under ett år arbetat tillsammans i en minst sagt utmanande tid på grund av världsläget. Vad som började med idéer och inspiration från besök hos våra aktörer inom besöksnäringen hösten 2020 har idag formats till nya produkter och fortsatta samarbeten. Det är svårt att med ord beskriva hur stolt jag är över arbetet de utfört tillsammans och processerna vi nu får visa upp som resultat i utställningen 'Ett formstarkt Norrbotten'.

Sofia Öberg

Projektledare, Formstark Norrbotten





EN PROCESS

För mig är design en form av problemlösning. En industridesigner är tränad i att testa alla möjliga infallsvinklar och lösningar i en designutmaning. Som processledare inom Formstark har jag introducerat och väglett alla fantastiska team genom en så kallad designprocess. Genom att dela upp produktutvecklingen i de fyra stegen analytisk, kreativ, verkställande och slutförande fas har vi kunnat arbeta metodiskt mot en tidsplan och ett mål. Vi har tillsammans

haft en mängd möten vars syfte har varit att få deltagarna att utmana sig själva, lära sig och nå sina egna bästa tänkbara resultat.

Genom föreläsningar, workshops och övningar har de deltagande teamen fått verktyg till sin designprocess och stöd till att uppnå resultat. Teamen består alla av talangfulla och kreativa individer så mitt jobb har till stor del varit stötta teamen och ge dem en röd tråd genom sin skapandeprocess.

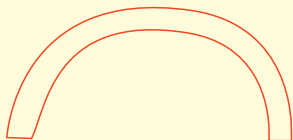
Johan Lidberg

Industridesigner/

konstruktör/ knivslöjdare

Processledare till teamen i Formstark

Norrbottnens produktutvecklingsspår



SWEDISH LAPLAND VISITORS BOARD

Spännande design och vacker form är viktigt för besöksnäringen, helt enkelt för att skönhet är viktigt. En vackrare värld är också en attraktivare värld. I destinationen Swedish Lapland finns färg och form som attraherar. Här finns världsartister bland designers, slöjdare och konstnärer. Inte minst under den digitala versionen av Jokkmokks marknad, som genomfördes vintern 2021, blev detta tydligt i Swedish Laplands Visitor Boards sociala medier och kanaler. Precis innan och under marknaden ökade besökare och interaktioner på dessa kanaler signifikativt. En tydlig signal om Jokkmokks marknads starka varumärke, men också om att världens "dessies" har blickarna riktade norrut från tid till annan.

Formstark Norrbotten är ett tydligt exempel på en nod som skapats där olika stora och små aktörer samlas för att bidra till platsens värde med sin slöjd och sitt hantverk. Form och funktion är attraktionsskapare och på alla sätt är det viktigt att samarbeta för att än mer och tydligt få ut den unika arktiska livsstilen i ett större sammanhang. Design och form säljer, liksom konst och hantverk gör varje plats attraktivare genom sina små detaljer och berättelser. I allt detta ser Swedish Lapland Visitor Board bara början på hur samarbeten kring färg, form och funktion bidrar till att stärka destinationens varumärke och attraktion, som en mer formstark plats.

Richard Westerberg

Business Development Strategist,
Swedish Lapland Visitors Board





**PIA SCHMALTZ
LINDA ISAKSSON
KALLAX
GÅRDSBUTIK**



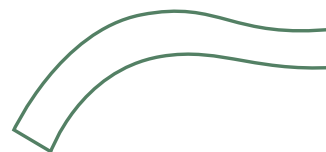
Foto: Jenny Brandt Grönberg



Platsen fick bilda utgångspunkt för konsthantverkarnas arbete. Kallax – från finskans Kalaksi som betyder fiskviken – med närhet till hav och skog och med en historia som kretsar kring fiske och surströmming. Många prototyper och förslag har presenterats under projektets gång, föremål där Pia Schmaltz och Linda Isaksson jobbat nära varandra och kombinerat keramik och glas. En karaff i keramik, försedd med en glasknopp – båda med motiv av tallkvistar. En stram och kantig glasburk med lock i keramik – ett grönt med tallmotiv och ett vitt med samma dekor som för tankarna till snö och vinter. Ett frukostset med kopp i keramik, ett glas och en mönstrad bricka i träfanér

där talltoppar dansar långdans med varandra. Idéerna har som sagt varit många och Pia Schmaltz har också designat en ljusstake med arbetsnamnet ”Det brinner i martallens topp”, tänkt som dekor i hotellen och som produkt i butiken.

Tillsammans valde teamet till slut att gå vidare med ett surströmmingstema i form av fatet ”Surströmmingspolka”, med en stram design anpassad till surströmmingsburkens storlek och med kanter som förhindrar spill, och några skålar avsedda för tillbehören. Allt kombinerat med stiliserade fiskar i klarglas med tre olika färginfällningar, som dekoration på festen.



De brukar säga att de har det i blodet, **Syskonen W**, som är deras varumärke för de delikatesser de producerar och säljer i sin gårdsbutik i Kallax. Känslan för tidlös och personlig stil och inredning har alltid funnits där i familjen – hos föräldrarna och inte minst historiskt hos morfars far, som startade butik i inlandet när rallarna kom. Först samlade syskonen Wikström på saker som de själva ville ha, men så bestämde de sig för att sprida vackra föremål och produkter vidare till andra och startade **Kallax gårdsbutik** med eget kafé. Med åren har verksamheten utökats till ett gårdshotell och en villa för uthyrning i närliggande Jaktviken, Hunting Bay Lodge – direktöversatt för alla internationella kunder.



Foto: Kallax Gårdsbutik



Glasblåsaren **Linda Isaksson** i Piteå beskriver sig själv som ett enmansband. Utbildad i många år på några av Sveriges mest välrenommerade glasbruk och därmed fostrad i en tradition som innebär lagarbete framför glödheta glasugnar har hon i sin Heta hytta vant sig vid att göra allting själv. Formerna som växer fram ur hennes händer inspireras ofta av naturen och stämningen i det gamla bryggeriet där hon har sin hytta, som också är ett besöksmål där hon tar emot gäster från hela världen.



Stengodsleran är konsthantverkaren, formgivaren och konstnären **Pia Schmaltz**s material. I sin ateljé, som också är en butik mitt emellan stranden och skogen på Hamnholmen utanför Luleå, skapar hon främst bruksgods, men även unika föremål för utsmyckning av hem och arbetsplatser. Hennes signum är enkla strama former med spänstiga linjer kombinerat med omsorgsfull färgsättning och lekfulla mönster, gärna hämtade från naturen.





Foto: Kallax Gårdsbutik



GUNNEL TJÄDER
KATARINA
SPIK SKUM
LAPLAND
GUESTHOUSE



Foto: Marcus Westberg

Lyhördheten inför den gemensamma arbetsprocessen har varit stor i teamets arbete inom Formstark. För att lära känna varandra och inte minst besöksmålet ifråga, har konsthantverkarna tillsammans med sina mentorer gästade Guesthouse Lapland för att själva ta del av utbudet. Dessutom fick teamet förmånen att åka på en studieresa till Gästrikland och Hälsingland för att titta närmare på andra turistmål.

Tillsammans enades de om att göra delar av inredningen till en ny konferenslokal som Johan Stenevad bygger på anläggningen i Kangos. Utgångspunkten för konsthantverkarnas idéarbete blev ett gammalt sängskåp som kommer att utgöra ett viktigt blickfång i rummet. Inspirerad av skåpets färger och av upp-

maningen från sin mentor, handvävaren Åsa Pärson, att hon skulle våga ta över väggarna har Gunnel Tjäder skapat fyra stora konstverk med screentryck på ylletyg utifrån temat de fyra årstiderna.

Som säljbar produkt till besökarna har hon också designat och tillverkat en cross-over/midjeväska i renskinn och ulltryck, där färgskalan från konstverken går igen. I sitt arbete fångade Katarina Spik Skum upp Johan Stenevads önskemål om att tillverka klädseln till fåtöljer tillverkade av gamla rena oljefat från 1930-talet, som han fick av en granne för länge sedan. Även fåtöjlerna utgår från temat årstider, där garvat renskinn symboliserar sommaren och där renarnas benskinns, bellingarna, för tankarna till vintern.

Katarina Spik Skum arbetar med duodje, samiskt hantverk, och bygger sitt kunnande på en kombination av ärvd kunskap och högre utbildningar – hon har bland annat en masterexamen från Samiska högskolan i Kautokeino, Sámi Allaskuvla. Hon driver sitt företag Duodje by KSS med bas i Jokkmokk och utgår i sitt skapande främst från naturmaterial och garvat renskin som hon själv framställer.



Konsthantverkaren **Gunnel Tjäder** har sina rötter i Tornedalen och bor och verkar i Kiruna, där hon drivit eget företag med inriktning på konsthantverk sedan 1996. Dessutom är hon också en av grundarna för konsthantverksbutiken Ateljénord, centralt belägen i Kiruna och därmed också ett naturligt besöksmål för turister. Hon är allmogemålare, men jobbar också med ulltryck och renskin – både som konsthantverkare och konstnär.



Om någon hade berättat för den unge lärarstudenten **Johan Stenevad** i Härnösand att han om 30 år skulle vara turistföretagare med förkärlek till att timra hus och tillverka knivar i en liten by i Tornedalen, hade han skrattat åt det orimliga i tanken. Vid det här laget har han bott halva sitt liv i Kangos där han tillsammans med hustrun Eva och familjen skapat en unik miljö för boende, upplevelser och aktiviteter. Varje år räknar **Lapland Guesthouse** in gäster från nästan alla världsdelar, förutom alla svenska turister som letar sig fram till deras värdshus mitt i byn.



Foto: Marcus Westberg



Foto: Marcus Westberg

"Jag jobbar jämt, gillar det, och är väldigt målinriktad. Ändå är målet helt ointressant för mig. Det ä resan dit som är viktig och rolig".

Johan Stenevad





EVA HAGSTRÖM

HUUVA

HIDEAWAY



Foto: Huuva Hideaway

Pia Huuva och Eva Hagström hade redan tidigare planer på ett samarbete och genom Formstark kunde de sätta igång. Huuva Hideaway hade behov av inredningsdetaljer till sin nya stuga, sitt "Ermitage" eller kanske "Utblick mitt i skogen". Skalet finns redan uppfört och fasaden kommer att domineras av ett stort panoramafönster med vacker utsikt över granskogen. Tillsammans satte de igång ett idéarbete som tog utgångspunkt i skogens färger och former och i de behov som kommer att finnas i boendet. Eva skapa-

de skisser och prototyper av trasmattor i ull och bomull, ripsvävar för gungstolen, kuddöverdrag, brickor, underlägg – allt under temat skog. Vid ett besök i Evas ateljé upptäckte Pia en välsorterad hylla för garner placerade i olika fack och lät sig inspireras till en liknande som kan förgylla en vägg i stugan och fyllas med saker, böcker och produkter av olika slag försedda med QR-koder för att gästerna enkelt ska kunna ta sig vidare till information – inte minst om de konsthantverkare som finns representerade i stugan.



En bit söderut vid kusten i byn Siknäs, bor och verkar konstnären och konsthantverkaren **Eva Hagström**. Utbildad i textil formgivning och fine art vid Konstfack i Stockholm 1984 och yrkesverksam sedan dess, både som konstnär med egna utställningar och som formgivare och designer. Erfaren som få när det gäller produktutveckling i dessa sammanhang.

Redan i början av 1990-talet ingick hon i en grupp av unga konstnärer som fick uppdraget att skapa ny design kring Hemslöjdens produkter och till för några år sedan var hon en av fem konsthantverkare som drev egen butik i Kalix. Eva Hagström är dessutom en del av Norrbottens besöksnäring genom den butik hon håller öppen intill sin ateljé i Siknäs.



Det är över 20 år sedan nu som entreprenören **Pia Huuva** flyttade till byn Liehittäjä, platsen som sedan dess är hennes centrum i världen. Som den berättare hon är minns hon detaljer från den allra första resan dit. Grusvägarna, den skira junigrön-skan, hararna som skuttade och långsamma renar. Sjön som låg spegelblank där vid framkomsten, röken från bastun. Och så förstås Henry Huuva, som kom att bli hennes man. Platsens magi, den exklusiva enkla-känslan har följt henne sedan dess. Just här har hon och maken Henry skapat turistföretaget **Huuva Hideaway**, som välkomnar gäster från hela världen för boende, umgänge, måltider, natur- och kulturupplevelser.



Pia Huuva, Huuva Hideaway



"Huset är ett skal för upplevelsen. Mitt mål är alltid att skapa wow, ett uttryck som kommer spontant när man blir glad och inspirerad av det man upptäcker omkring sig. Jag vill skapa upplevelser för alla sinnen, för både knopp och kropp."

Pia Huuva





LISA WALLIN

CAPE WILD



Foto: Cape Wild

Tillsammans bestämde sig Thomas och Lisa för att skapa en produkt med utgångspunkt i verksamheten på Cape Wild. Någonting vackert och användbart som kan säljas i souvenirshopen och tas med hem av besökarna som ett minne i ett platt paket.

Arbetet resulterade i en ljustake med stiliserade horn – avskalad, men samtidigt också föreställande. Idén utgår från tre centrala delar i Cape Wilds verksamhet:

Elden som alltid brinner, djuren och närheten till stålstenen Luleå. Ljustaken är tillverkad i stål, som ger en härlig tyngd, men också stabilitet och hållbarhet. Den består av två delar som enkelt sätts ihop, vilket gör ljustaken lätt att paketera. Samarbetet har också resulterat i en serie designade förpackningar till det lokala mathantverk som säljs på Cape Wild.

Designern och Art Directorn **Lisa Wallin** har en bred och lång erfarenhet inom kommunikationsbranschen. Sedan 2019 driver hon sitt eget företag Visalisationer med säte i Luleå där hon jobbar gränsöverskridande med design, illustration, konst och kommunikation. Hon har dessutom stor kännedom om besöksnäringar efter åtskilliga uppdrag genom åren.



"För mig som nystartad företagare var det här en spännande möjlighet. Ett projekt där jag fick chansen att jobba med design av en fysisk produkt i team med Cape Wild. Där det också varit väldigt roligt och lärorikt att nätverka, lära känna och ta del av de andra teamens processer."

Lisa Wallin.



På Luleälvens södra sida, i byn Lövudden inte långt från Luleås centrum, ligger **Cape Wild**. Ett nytt besöksmål där **Thomas Dahlqvist** tar emot alla som längtar ut i naturen för att på nära håll möta älgar och renar, ta sig en kopp kaffe ur skogspannan vid den öppna elden och kanske äta lunch eller middag tillagad ute i det fria eller inomhus i grillkåtan. I stora hägn betar älgarna Zigge, Zebbe och Zaga, tama nog att bli matade direkt ur handen. Numer har de också sällskap av sju renar, som har sitt eget hägn strax intill. Cape Wild är en plats för både lokala besökare och långväga turister. Där finns goda möjligheter för konferenser och olika typer av företagsevent, för gruppaktiviteter av olika slag och för jägare som vill träna sina hundar.



Foto: Cape Wild





Foto: Cape Wild

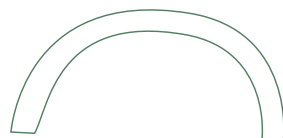
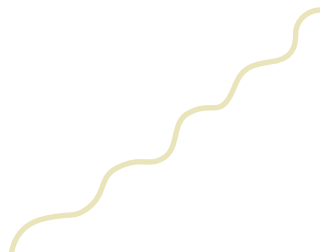


MOKK JÖSSGÅRDEN



Samarbetet mellan Jössgården och Mokka blev ett möte mellan två professionella företag med tydlig struktur och stor kunskap om sina målgrupper. Helene och Torbjörn Forsberg önskade sig en handgjord servis och gav Mokka fria händer i det konstnärliga skapandet. På Jössgården fastnade Monika Strand och Christopher White för de imponerande gamla stenväggarna i ladugården som inspirerade till en tallrik där leran framträder tydlig och skrovlig på kanterna kring den grå glasyren.

Förutom tallriken ledde idéarbetet fram till en kåsa i keramik – en gåva till Jössgårdens hotellgäster, som också kommer att säljas i gårdsbutiken. Kåsan är förpackad i en tygpåse som designats av Mokka.



Mokk drivs sedan ett par år tillbaka av keramikerna **Monika Strand** och **Christopher White**. Ett familjeföretag som bygger på det bästa hos dem båda – fulländad hantverksskicklighet i kombination med fantasirik och formstark kreativitet. Christopher har bland annat en bakgrund på välrenommerade företag som Poole Pottery i England och Pentik i Finland, medan Monika sedan utbildningsåren på Sunderby konstskola, där hon både gick konstlinjen och utbildade sig till konstpedagog, verkat i en rad mer småskaliga sammanhang och samarbeten.

Mokk är framför allt inriktade på bruksföremål av olika slag och tar gärna på sig specialbeställningar. Så har de till exempel tillverkat serviser och ljuslyktor till Arctic Bath i Harads och till Hemmagastronomi i Luleå.





Foto: Jössgården

Jössgården i Sjulsmark har imponerande anor. Redan i mitten av 1500-talet fanns det bebyggelse på gården och de byggnader som finns där nu uppfördes på 1800-talet.

För ägarna **Helene** och **Torbjörn Forsberg** kom byn och huset först. Torbjörn, som bott i Sjulsmark nästan hela sitt liv, längtade tillbaka och när Jössgården blev till salu slog de till.

Efter några år på gården bestämde de sig för att anta utmaningen att verka som entreprenörer inom besöksnäringen och byggde upp

sitt företag kring idén att skapa en trivsamt plats och en lockande miljö för sina gäster. Idag driver de restaurang, café, hotellrörelse och gårdsbutik med möjligheter för både privatpersoner och företag i en by med närhet till vandringsleder, naturreservat, fiskevatten, skidåkning, cykelturer och så kallad naturbaserad rehabilitering. På gården finns också deras djur – hästar, höns och kaniner.





Foto: Jössgården



LENITA ANDERSSON

LOTTA LAMPA

PENSIONATET



Foto: Jesper Hellmér



Idéerna har varit många i teamets arbete och processen öppen och bred. Från idéer om att skapa enskilda eller gemensamma produkter kring olika teman för trädgården, restaurangen eller butiken landade teamet så småningom i tanken att inreda två av Pensionatets hotellrum. Utrustade med en budget på 5 000 kronor var gick Lenita Andersson och Lotta Lampa ut på skattjakt i Piteås second-handbutiker, hittade föremål och möbler som de målade om i de olika färgskalor de valde för respektive rum. Rummen dekorerades också med föremål från konsthantverkarnas egen produktion.

Lenita Andersson hämtade inspiration från sin egen ateljé och använde bland annat skisser, glasyrprover och teckningar

som väggdekorationer. Dessutom skapade hon en serie unika vaser som placerats ut i rummet, alla prismärkta för gästerna att köpa. Vaserna kommer också att säljas i Pensionatets butik.

Lotta Lampa gick all in med en starkt gul färgskala i rummet och grafiskt svart och vitt i det intilliggande badrummet. Förutom att bidra med några av sina egna produkter, köpte hon också in pannåer som hon lät spraymåla i samma färgskala. Som gammal fotbollsspelare i Piteå IF ville hon också tillföra lite historia till gästerna med hjälp av tidningsklipp från fotbollskarriären.

Lenita Andersson är i grunden bildkonstnär, utbildad på Konstskolan i Sunderbyn och vid Falkenbergs konstskola. Under senare år har hon gått en lärlingsutbildning på Yrkeshögskolan för att bli keramiker. Hon driver egen ateljé i Luleås Svartöstan där hon i första hand ägnar sig åt brukskeramik, men även åt friare konstskapande. Som bildkonstnär arbetar hon mest med teckning och måleri.



Lotta Lampa kommer från Kalix och är utbildad bland annat på Beckmans treåriga designhögskola i Stockholm och i Italien. Hennes design är omisskännlig och inspirerad av vardagsliv och garageliv – ”raggarkulturen” är en stark inspirationskälla. Föremål designade av Lotta Lampa förekommer ofta i formstarka designtidningar och hon har bland annat porträtterats i Svt:s serie Designhistorier.



Känslan för Piteå kom på minuten, så fort **Lisa Hellmér** satte sin fot där. Kärleken har bestått. Först genom de tre åren som student och senare som lärare och programansvarig på Luleå tekniska universitets upplevelseproduktionsutbildning i Piteå. Och inte minst nu, när hon som fullfjädrad entreprenör driver sitt och kompanjonen **My Bergströms Pensionatet**.

Centralt beläget i Piteås gamla trähuskvarter lockar Pensionatet gäster från när och fjärran till boende i sitt bed and breakfast, till sin "fin-pizza-restaurang",

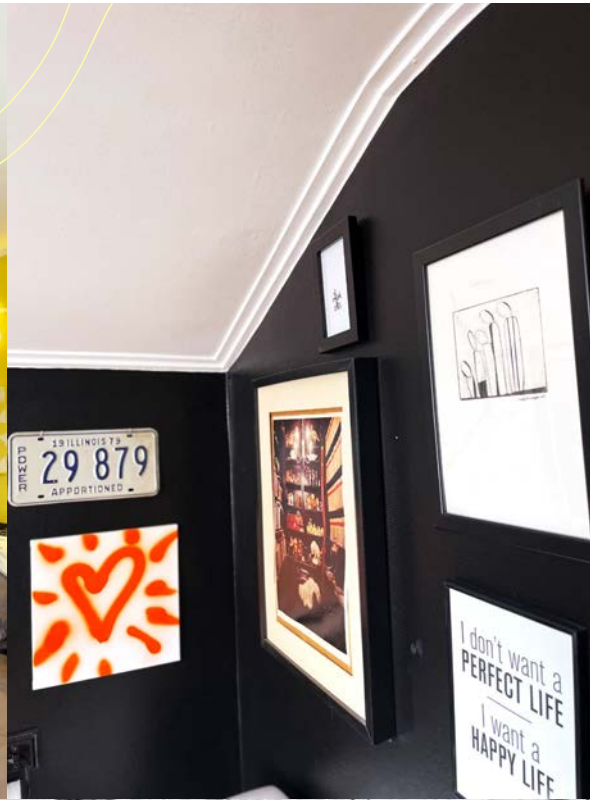
sitt fik och till en intressant butik som ofta innehåller det lite mer oväntade. Lisa Hellmér startade Pensionatet 2013 utifrån en känsla av att Piteå behövde just ett sånt mysigt ställe för enkelt och trevligt umgänge i mysig miljö och verksamheten har växt organiskt genom åren. Numer finns där också plats för konferenser.







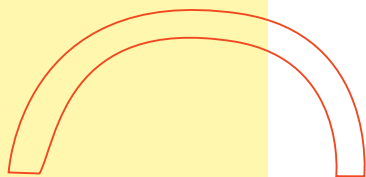
Foto: Lisa Hellmér





**IDA ISAK
WESTERBERG**

**SILVERMUSEETS
BUTIK**





I arbetet med Silvermuseets butik tog Ida Isak Westerberg vara på de återkommande mönster och färger den såg i museet och i miljöerna runt omkring. Kyrkans rosa fasad, sicksackmönster, romber, kommunens många sjöar, midnattssolen. Tanken på textilindustrins miljöbelastning letade sig naturligt in i teamets många samtal eftersom frågan är central, både för Silvermuseet och för Ida Isak Westerberg. Från idéer om att inreda butiken, via olika säljbara produkter enades teamet om lagningslappar i tre

olika storlekar för att täcka över fläckar och hål, men också för att pryda klädesplagg och textilier. Lapparna är vävda i plattvävsteknik och skapade kring några av de mönster och färgskalor Ida Isak Westerberg fann i Arjeplog.

Under arbetets gång har Ida Isak Westerberg också tagit fram en prototyp på ett handvävt sittunderlag i ull med ryaknutar som förmodligen kommer att utvecklas och produceras i andra sammanhang senare.

Textilkonstnären och hantverkaren **Ida Isak Westerberg** är utbildad inom vävnad och konstsömnad på Handarbetets vänner i Stockholm och efter sin examen 2018 bosatt i Älvsbyn. Med inspiration från Norrbotten och med queera perspektiv skapar Ida Isak Westerberg taktila vävar och föremål som tillmötesgår mänskliga behov. Allting började med sömnad och broderier, men mötet med vävstolen gav skapandet en skjuts mot att söka nya uttryck som går utanför de förväntade med hjälp av traditionella tekniker och hållbara material. Ida Isak Westerberg väver framförallt i många skilda tekniker, arbetar i rya- och flossateknik, broderar och syr.



Silvermuseet i Arjeplog är ett gemensamt minne för sin bygd, välkänt för sina rika samlingar och en verksamhet som speglar ortens historia, från förhistorisk tid till nutid. Numer drivs också Institutet för ark-tisk landskapsforskning, INSARC, inom ramen för Silvermuseets organisation.

I den gamla delen av museet, som ursprungligen är en nomadskola från 1800-talet men ombyggt många gånger, ligger Silvermuseets butik som också är kommunens turistinformation. Utbudet i butiken är varierat för att passa många – såväl turister som ortsbor. En god blandning där stor vikt läggs på kvalitet och närproducerat, enligt **Lotta Eriksson**, butiksansvarig på museet.

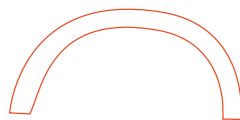
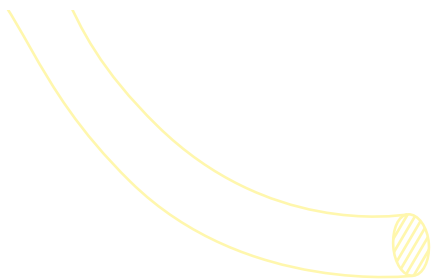


Foto: Silvermuseet

"Min grej är att pusha gränser. Men jag känner också att jag är ny och lite osäker. I samtalen med min mentor, glaskonstnären Åsa Jungnelius, har jag blivit bekräftad i min roll och jag har också förstått att det är viktigt att vara tydlig kring mig själv och mina egna gränser – att kunna säga att det här gör jag."

Ida Isak Westerberg.





A SHAPE

There is something special about holding an object made by someone else's hands, isn't there? A unique product where every part and detail has been perfected by a dedicated designer. Someone whose many ideas have kept them up at night. Who has sketched, discarded, and then tried again. Who has tested different materials, shapes, prototypes and structures. Who has critically assessed their creation until one day when they were able to say: 'I'm done now, this can meet someone else's eye and hand.'

If we have knowledge, and understanding for this process, for the knowledge that has been generated through education, courses, and years of training and refinement. If we can see what is behind the final result, we too can appreciate what we have in front of us on a deeper level. With this exhibition, we want to show just what such a journey can look like, from beginning to goal.

We should be proud of the artistic handicrafts we have in Norrbotten, and we should showcase them to our visitors. This is largely what this project has been about. Sharing our riches with others, but also highlighting the locally produced and sustainable to more people in Norrbotten. We hope that this will cause a ripple effect, so that more people see the potential in collaborating with our designers in the north. We're glad that our project Formstark Norrbotten has echoed across Sweden, and that we can place our design practitioners on a national map, but it's just as important that those of us who live and work up here in the north have that knowledge too.

Hanna Isaksson

Operations Manager, Resurscentrum för Konst (Resource Centre for Art)
Project Owner, Formstark Norrbotten

FORMSTARK NORRBOTTEN

Formstark Norrbotten's goal is and has been to create new conditions to meet and utilise competence within two industries; tourism and professional practitioners in handicraft, art and design. The purpose is to create new kinds of service, develop locally produced products, and to thereby generate more attractive destinations in Norrbotten, and more work for local practitioners.

Most of Formstark Norrbotten has taken place under the heavy cover of the pandemic, and we have, like many others, had to adjust to new playing rules. Digital meetings have enabled us to reach many more people, both regionally and nationally, which has contributed to new and stronger networks within and between the industries. We have had twelve digital lectures, seminar days, networking events, and a few physical meetings. One exhibition has been produced, and a product catalogue with selected designs

from practitioners in the county will soon be sent to new potential customers and buyers.

In the product development line, seven teams and 19 participants have worked together for one year, during a time made challenging – to say the least – by the global situation. What started with ideas and inspiration from visits to the parties during the autumn of 2020 has now been shaped into new products and ongoing collaborations. It's hard to describe in words how proud I am of the work they have done together, and the processes whose results we can now show in the 'A Norrbotten with Strong Design' exhibition.

Sofia Öberg

Project Manager, Formstark Norrbotten

SWEDISH LAPLAND VISITORS BOARD

Exciting design and beautiful creations are important to tourism, quite simply because beauty is important. A more beautiful world is also a more attractive world. The Swedish Lapland destination is home to aesthetically pleasing colour and form, as well as world creators who are designers, handicraft practitioners and artists. This became apparent in the Swedish Lapland Visitor Board's social media channels, not least during the digital version of the Jokkmokk market, which took place in the winter of 2021. Just before and during the market, the number of visitors and interactions on these channels increased significantly. A clear signal about the strong brand of the Jokkmokk market, but also that the 'dessies' of the world turn their gaze northward from time to time.

Formstark Norrbotten is a clear example of a created hub where big and small parties gather to contribute to the value of the place with their handicrafts and craftsmanship. Design and function create appeal, and it's important in every way to collaborate in order to increasingly communicate the unique, arctic way of life in a greater context. Design sells, just like art and handicraft make places more attractive with their small details and stories. In all this, the Swedish Lapland Visitor Board sees what is only the beginning of how collaborations surrounding colour, form and function contribute to strengthening the destination's brand and attraction, as a place of strong design.

Richard Westerberg

Business Development Strategist,
Swedish Lapland Visitor Board

A PROCESS

For me, design is a kind of problemsolving. Industrial designers are trained to try all sorts of perspectives and solutions in design challenges. As a process manager in Formstark, I have introduced and guided all the fantastic teams through what we call a design process. By dividing product development into the four phases analysis, creation, realisation and completion, we've been able to work methodically towards a schedule and goal. Together, we have had a number of meetings with the purpose of getting the participants to challenge themselves, learn, and reach their own best imaginable results.

Through lectures, workshops and exercises, the participating teams have been given tools for their design process, and support to achieve results. The teams consist of talented and creative individuals, so my job has largely been to support the teams and provide them with a theme running through their creative process.

Johan Lidberg

Industrial designer, constructor & knife maker
Process Manager for the teams of Formstark
Norrbotten's product development line

PIA SCHMALTZ LINDA ISAKSSON KALLAX GÅRDSBUTIK

The location that was to be the starting point for the handicraft artists' work. Kallax – from the Finnish word Kalaksi, which means fish bay – close to the sea and forest, and with a history that revolves around fishing and fermented herring. Many prototypes and suggestions have been presented over the course of the project, items that Pia Schmaltz and Linda Isaksson have worked closely together on, combining ceramic and glass. A ceramic carafe with a glass stopper – both with pine twig motifs. A stern glass jar with pointy edges and a ceramic lid – one green with a pine motif, and one white with the same décor, reminiscent of snow and winter. A breakfast set with a ceramic cup, a glass, and a patterned veneer tray where the tops of the fir trees are dancing in a long line. The ideas have, as mentioned, been many, and Pia Schmaltz has also designed a candlestick with the working name 'Det brinner i martalens topp' ('The top of the scots pine is on fire'), intended as décor for the hotel and as a product in the shop. In the end, the team chose to move forward with a fermented herring theme in the shape of plate 'Surströmmingspolka' ('Fermented Herring Polka'), with a strict design adapted to the size of the fermented herring tin, with edges that prevent spillage, and a few bowls for the side dishes. All in combination with stylised fish made of clear glass in three different colours, as decoration for the party.

They say it's in their blood, Syskonen W, which is the brand for the delicacies they produce and sell at their farm shop in Kallax. The sense for timeless and per-

sonal style and décor has always been in the family – in their parents, and not least historically in their great grandfather, who opened a shop inland when the railway workers came. At first, the Wikström siblings collected things that they wanted themselves, but then they decided to share the beautiful items and products with others, and opened the Kallax farm shop with its own café. Over the years, operations have grown into a farm hotel and a lodge for rent in nearby Jaktviken, Hunting Bay Lodge – directly translated for international customers.

Glassblower Linda Isaksson in Piteå describes herself as a one-woman band. Trained for many years at some of Sweden's most prestigious glassworks, and thus well versed in a tradition that means teamwork in front of burning hot furnaces, she has gotten used to doing everything herself at her Heta Hytta glassworks. The shapes that are created in her hands are often inspired by nature and the atmosphere in the old brewery where her glassworks, which are also a visitor attraction to where she welcomes guests from around the world, are located.

Stoneware clay is handicraft artist, designer and artist Pia Schmaltz' material. In her atelier, which is also a shop, located in between the beach and the forest at Hamnholmen outside Luleå, she creates mainly utility items, but also unique items to decorate homes and workplaces. Her trademark is strict shapes with strong lines in combination with careful colouring and playful patterns, often taken from nature.

GUNNEL TJÄDER

KATARINA SPIK SKUM

In the joint working process within Formstark, listening and being responsive has been a big part of the team's work. To get to know each other and, not least, the destination in question, the handicraft artists visited Guesthouse Lapland with their mentors, to see for themselves what is on offer. In addition, the team went on a study trip to Gästrikland and Hälsingland to take a closer look at other tourist destinations. Together, they agreed to design parts of the interior of a new conference facility that Johan Stenevad is building at the premises in Kangos. The starting point for the handicraft artists' ideas process was an old fold-down bed that will constitute an important focal point in the room.

Inspired by the bed's colours and the advice from her mentor, hand weaver Åsa Persson, that she should dare to take over the walls, Gunnel Tjäder has created four big screen print artworks on wool, based on the theme of the four seasons. As a sellable product for visitors, she has also designed and made a crossover/fanny pack out of reindeer hides and wool prints, where the colour scale from the artworks is seen again. In her work, Katarina Spik Skum caught Johan Stenevad's wish for upholstery for some armchairs made from old, cleaned oil barrels from the 1930s, which were given to him by a neighbour many years ago. The armchairs too are based on the theme of the seasons, where tanned reindeer hides symbolise summer, and reindeer leg skins, hockskins, make you think of winter.

Katarina Spik Skum works with duodji, Sami handicraft, and bases her knowledge on a combination of inherited knowledge

LAPLAND GUESTHOUSE

and higher education – she has a Master's degree from the Sámi University College in Kautokeino, Sámi Allaskuvla. She runs her business Duodje by KSS with a base in Jokkmokk, and bases her creations mostly on natural materials and tanned reindeer hides that she makes herself.

Handicraft artist Gunnel Tjäder has her roots in the Tornedalen Valley, and lives and works in Kiruna, where she has run her own business with a focus on artistic handicraft since 1996. She's also one of the founders of art handicraft shop Ateljénord, centrally located in Kiruna, and thus a natural destination for tourists. She is an allmoge painter, but also works with wool prints and reindeer hides – both in handicrafts and art.

If anyone had told young student teacher Johan Stenevad in Härnösand that he would be a tourism entrepreneur with a love for timbering houses and making knives in a little village in the Tornedalen Valley in 30 years' time, he would have laughed at the preposterous thought. But now, he's lived half his life in Kangos, where he and his wife Eva and their family have created a unique environment for accommodation, experiences and activities. Each year, Lapland Guesthouse counts people from almost all continents among their guests, in addition to all the Swedish tourists who find their way to their inn in the middle of the village.

'I work all the time, I like it, and I'm very goal-oriented. At the same time, the goal doesn't interest me at all. The journey there is what's important and fun,' says Johan Stenevad

EVA HAGSTRÖM

Pia Huuva and Eva Hagström had planned to collaborate before, and through Formstark, they were able to get going. Huuva Hideaway needed interior design details for their new cottage, their 'hermitage' or perhaps 'view in the middle of the forest'. The shell was already constructed, and the façade is dominated by a large panorama window with a beautiful view of the fir forest. Together, they started working on ideas, based on the colours and shapes of the forest, and the needs of the cottage. Eva created sketches and prototypes of wool and cotton rag rugs, rep weaves for the rocking chair, cushion covers, trays, coasters – everything on the forest theme. When visiting Eva's atelier, Pia discovered a shelf with a vast offering of yarns placed in different compartments, and was inspired to create a similar one that can embellish a wall in the cottage, and be filled with things, books and products of different kinds, all with their own QR code so guests can find information easily – not least about the handicraft artists that are represented in the cottage.

Handicraft artist Eva Hagström lives and works south of there, by the coast in the village of Siknäs. She trained in textile design and fine arts at the University of Arts, Crafts and Design in Stockholm in 1984, and has been a working professional ever since, both as an artist with her

HUUVA HIDEAWAY

own exhibitions, and as a designer. More experienced than most when it comes to product development in these contexts. As early as at the beginning of the 1990s, she was part of a group of young artists who were commissioned to create a new design around the products of the National Association of Swedish Handicraft Societies, and she was one of five handicraft artists who ran their own shop in Kalix until a few years ago. Eva Hagström is also part of Norrbotten's tourism industry through the shop she runs next to her atelier in Siknäs.

It's been over 20 years since entrepreneur Pia Huuva moved to the village of Liehittäjä, the place that has been the centre of her world ever since. As the storyteller she is, she remembers details from her very first trip there. The gravel roads, the sheer greenery of June, the hares hopping around, and slow reindeer. The lake was like a mirror when she arrived, the smoke from the sauna. And of course Henry Huuva, who was to become her husband. The magic of the place, the exclusively simple – the feeling has followed her since then. This is where she and her husband Henry have created tourism business Huuva Hideaway, which welcomes guests from around the world for accommodation, socialising, and experiences of nature and culture.

LISA WALLIN

Together, Thomas and Lisa decided to create a product based on what goes on at Cape Wild. Something beautiful and useful that can be sold in the souvenir shop, and taken home by visitors as a memory, in a flat parcel. The work resulted in a candlestick with stylised horns – peeled back, but simultaneously representational. The idea is based on three central parts of Cape Wild's operations: the constantly burning fire, the animals, and the proximity to Luleå. The candlestick is made from steel, which gives a nice weight, as well as stability and durability. It consists of two parts that are easy to put together, making the candlestick easy to package. The collaboration has also led to a series of designed packaging used for the local foods that are sold at Cape Wild.

Designer and Art Director Lisa Wallin has broad and extensive experience in the communication industry. She runs her own business, Visalisationer, based in Luleå, since 2019, working interdisciplinarily with design, illustration, art and communication. She also knows a lot about the tourism industry, having had many commissions in the field over the years.

'For me as a new entrepreneur, this was an exciting opportunity. A project where I had the opportunity to work with the design of a physical product in a team with Cape Wild. It's also been great fun, and I've learned a lot from networking, getting to know and participating in other teams' processes,' says Lisa Wallin

CAPE WILD

South of the river Luleälven, not far from Luleå's town centre, lies Cape Wild. A new visitor attraction, where Thomas Dahlqvist welcomes those who yearn to get out in nature, come eye to eye with elks and reindeer, get a cup of coffee from the forest pot by the open fire, and perhaps eat lunch or dinner made al fresco, or inside the barbecue hut. Elks Zigge, Zebbe and Zaga graze in large enclosures, tame enough to be handfed. These days, they also have the company of seven reindeer, with their own enclosure right next door. Cape Wild is a place for both local visitors and tourists from far away. There are good facilities for conferences, different types of corporate events, group activities of various kinds, and for hunters who want to train their dogs.

MOKK

The collaboration between Jössgården and Mokka became an encounter between two professional businesses with clear structures and great knowledge of their target groups. Helene and Torbjörn Forsberg wanted a handmade crockery set, and gave Mokka free rein in their artistic creativity. At Jössgården, Monika Strand and Christopher White fell for the impressive old stone walls in the barn, which inspired a plate where the clay appears clearly and roughly on the edges around the grey glaze.

Except for the plate, their ideas process also led to a ceramic guksi – a gift for Jössgården's hotel guests, which will also be sold in the farm shop. The guksi is packaged in a cloth bag designed by Mokka.

Mokka is run by ceramicists Monika Strand and Christopher White since a few years back. A family business that is based on the best of them both – complete craftsmanship skill combined with imaginative creativity and strong design. Christopher has a background in renowned businesses like Poole Pottery in England, and Pentik in Finland, while Monika has worked in a long line of more small-scale contexts and collaborations ever since her school years at the Sunderby Art School, where

JÖSSGÅRDEN

she studied art and trained as an art pedagogue. Mokka focusses mainly on utility objects of different kinds, and welcomes special commissions. For instance, they have created crockery sets and lanterns for Arctic Bath in Harads, and for Hemmagastronomi in Luleå.

Jössgården in Sjulsmark has an impressive heritage. In the mid-1500s, there were buildings on the land, and the buildings that are there now were built in the 19th century. For owners Helene and Torbjörn Forsberg, the village and the house came first. Torbjörn, who has lived in Sjulsmark almost all his life, longed to go back, and when Jössgården went up for sale, they stepped up. After a few years there, they decided to accept the challenge of entrepreneurship in tourism, and based their business around the idea of creating a pleasant location and attractive environment for their guests. Today, they run a restaurant, café, hotel and farm shop with opportunities for members of the public as well as businesses in a village close to hiking trails, nature reserves, fishing waters, skiing, bicycle trails, and so-called nature-based rehabilitation. The farm is also home to their animals – horses, chickens and rabbits.

LENITA ANDERSSON

There have been many ideas in the team's work, and the process has been broad and open. From ideas of creating individual or joint products for the garden, restaurant or shop on different themes, the team eventually settled on the idea of designing two of the hotel rooms at Pensionatet. Armed with a budget of 5,000 SEK each, Lenita Andersson and Lotta Lampa went treasure-hunting in Piteå's charity shops, found items and furniture that they painted in the colour schemes they had chosen for each room. The rooms were also decorated with items from the handicraft artists' own production.

Lenita Andersson was inspired by her own atelier, and used sketches, glaze tests and drawings as wall decorations. In addition, she created a series of unique vases placed in the room, all marked with prices so guests can buy them. The vases will also be sold in Pensionatet's shop. Lotta Lampa went all in with a strong, yellow colour scheme in the room, and graphic black and white in the nearby bathroom. Apart from contributing her own products, she also bought panels that she spray-painted in the same colour scheme. As an old football player of Piteå IF, she also wanted to add a bit of history for the guests, with the help of newspaper cuttings from her football career.

Lenita Andersson's background is in art; she trained at the School of Art in Sunderbyn, and the School of Art in Falkenberg. Over the past few years, she has studied at an apprentice programme at the vocational school, to become a ceramicist. She runs her own atelier in Svartöstan, Luleå,

LOTTA LAMPA

where she mainly works with utility ceramics, but also freer art creations. As an artist, she works mainly with drawing and painting.

Lotta Lampa is from Kalix, and trained for three years at the Beckman College of Design in Stockholm, and in Italy, for instance. Her designs are characteristic, and inspired by everyday life and garage life – 'greaser culture' is a strong source of inspiration. Items designed by Lotta Lampa are often seen in strong design magazines, and she was one of the designers featured in SVT's series Designhistorier (Design Stories).

The feelings for Piteå came within a minute, as soon as Lisa Hellmér set foot there. The love remains. First throughout the three years there as a student, then as a teacher and programme coordinator at the Luleå University of Technology's experience production programme in Piteå. And not least now, when she's a fully fledged entrepreneur, running her and her partner My Bergström's Pensionatet. Centrally located in Piteå's old blocks of wooden houses, Pensionatet attracts guests from near and far with its bed and breakfast, 'fancy pizza restaurant,' café, and interesting shop that sells slightly unexpected items. Lisa Hellmér opened Pensionatet in 2013, based on a feeling that Piteå needed a cosy place exactly like it for nice and simple socialisation in a homely environment, and the operations have grown organically over the years. These days, there is also space for conferences.

PENSIONATET

IDA ISAK WESTERBERG

In working with the Silver Museum's shop, Ida Isak Westerberg made use of the recurring patterns and colours they saw in the museum, and in the surrounding environment. The pink façade of the church, zigzag patterns, rhombuses, the many lakes of the municipality, the midnight sun. The thought of the textile industry's environmental impact naturally found its way into the many conversations the team had, since the issue is central, both to the Silver Museum and to Ida Isak Westerberg. From ideas of decorating the shop, via various sellable products, the team agreed on patches in three different sizes to cover stains and holes, but also to decorate clothing and textiles. The patches are woven in flat weave technique, and created around some of the patterns and colour schemes Ida Isak Westerberg found in Arjeplog. Over the course of the work, Ida Isak Westerberg has also developed a prototype for a hand-woven woollen seat mat with rya knots that will probably be developed and produced in other contexts later on.

Textile and handicraft artist Ida Isak Westerberg trained in weaving and artistic sewing at Friends of Handicraft in Stockholm, and they have lived in Älvsbyn since graduating in 2018. Inspired by Norrbotten and queer perspectives, Ida Isak Westerberg creates tactile tapestries and items that meet human needs. Everything started with sewing and embroideries, but encountering the loom gave them a boost

SILVERMUSEETS BUTIK

towards seeking new expressions that go outside the expected ones, with the help of traditional techniques and sustainable materials. Ida Isak Westerberg mainly weaves with many different techniques, works with rya and flossa techniques, embroiders and sews.

The Silver Museum in Arjeplog is a shared memory for its area, well-known for its rich collections and activities that mirror the town's history, from prehistoric times to the present day. These days, the Institute for Arctic Landscape Research, IN-SARC, is also run within the framework of the Silver Museum's organisation. In the old part of the museum, which was originally a nomad school from the 1800s, but rebuilt many times, is the Silver Museum's shop, which also serves as the municipality's tourist information. The items in the shop are varied to suit many different people – both tourists and locals. A good mix with great emphasis on quality and local production, according to Lotta Eriksson, in charge of the shop at the museum.

'Pushing the limits is my thing. But I also feel that I'm a bit new and unsure. In conversations with my mentor, glass artist Åsa Jungnelius, I've had my role confirmed, and I've also understood that it's important to be clear about myself and my own limits – being able to say that this is what I do,' says Ida Isak Westerberg.





Utställningen 'Ett formstarkt Norrbotten' arrangeras av projektet Formstark Norrbotten i samarbete med Norrbottens museum

Läs mer om projektet på formstarknorrboten.se och följ oss gärna på sociala medier ([formstarknorrboten](#))